

Hutba u povodu Dana Bedra

Draga, i mnogo poštovana braćo!

Danas ćemo govoriti o Bedru presudnoj bitci u početku misije Muhammed a.s. za opstoj islama i muslimana.

“Imate puku u dvjema vojskama koje su se sukobile: jednoj, koja se borila na Allahovom putu, i drugoj, nevjerničkoj, kojoj se činilo da pred sobom ima dva puta više protivnika. A Allah Svojom pomoći čini moćnim onoga koga On hoće. To je, zaista, dalekovidnim pouka!” (Kur'an, Alu Imran, 13)

Druga polovina ramazana donosi pred nas i oživljava u nama historijsku prekretnicu – Bedr. Prethodno, dogodila se duhovna prekretnica – Mi'radž. Maloj, prvoj skupini muslimana koji su pretrpjeli javnu osudu učenja islama, bojkot, progone, mučenja, prijeteće smrću Poslaniku a.s., u ‘Godini žalosti’ jer su mu umrle dvije drage osobe supruga h. Hatidža i amidža Ebu Talib, dogodio se Mi'radž Poslanika a.s., čin uzdignuća kojom prilikom je vidio pripremljene vječite nagrade Dženneta i pripremljene kazne Džehennemom, te primio ajete Objave o namazu i vedru sliku budućnosti islama i muslimana. Sve ovo posve izmorenog, i gotovo slomljenog Allahovog Poslanika a.s. ponovno u ‘život vraća’ dobija novu snagu, uvjerenje uz vjerovanje, i on još odlučnije kreće u dalje izvršenje misije. To je bila takve snage duhovna prekretnica koja ga je posve preporodila i zajedno sa njime ovu prvu skupinu učinila voljnom i sposobnom da istraju i hrabo pronose vjeru u Jedinog Boga i uzvišeno učenje islama kroz gusti mrak neznaboštva Arabije i da se za stalno ugrade u povijest islama kao prva i najbolja generacija muslimana.

Poslije ovoga dogodit će se druge godine po Hidžri Bedr. Kako je Mi'radž označio duhovnu prekretnicu, tako je Bedr označio društvenu prekretnicu spram islama i muslimana. Do Bedra, islam je putem glasina idolopoklonika Mekke predstavljan kao opak, surov, nepristupačan i neprijateljski, a muslimani malom skupinom zavedenih i zabludjelih, nevjernih nikakvog poštovanja koje je najispravnije iskorijeniti zajedno sa njihovim vođom i učenjem. Odijska o ovoj vjeri mira i ljubavi i plemenitom Allahovom Poslaniku a.s., usljed idolopokloničkih glasina još uvijek najutjecajnijeg plemena Kurejš, nije bilo dovoljno. Zavladao je jedno opće raspoloženje da se zauvijek, jednim snažnim ratnim pohodom sa islamom i muslimanima sve završi.

Prijeteća sila upravljena prema muslimanskoj Medini kretala se odlučnim i sigurnim korakom. Bitka se odigrala u dolini Bedr udaljenoj oko 150 kilometara od Medine, 17. marta, 624. što odgovara 17. ramazana, 2. godine po Hidžri. Nakon što su izviđači uspjeli zarobiti vojnika vodonošu, Poslanik a.s. ga sasluša i sazna o mušričkoj vojsci: Brojala je blizu hiljadu dobro naoružanih i vještih boraca od kojih su njih dvjesto bili konjanici. Na čelu vojnih odreda bili su poznati vojskovođe i stratezi Amr ibn Hišam poznatiji kao ‘Ebu Džehl’- ‘Otac neznanja’ i Ebu Sufjan – ‘Ibn Harb’-‘Sin rata’.

Okrenuvši se svojim borcima, njih 313, slabo naoružanih većinom pješaka, imali su dva konja i sedamdeset deva, Poslanik a.s. im reče: “Evo, Mekka vam šalje svoje najbolje sinove!” Ali, ovi stameni i nepokolebljivi sljedbenici islama nikoga i ničega, sem Allaha nisu se plašili. Oni su na čelu odreda imali svoje u vjeri najčestitije: najprije samog Poslanika Muhammeda a.s. i

zapovjednike odreda Hamzu ibn Abdul Mutalliba i sedamnaestogodišnjeg Aliju ibn Ebu Taliba, a u bojnim redovima su još i h. Ebu Bekr, h. Omera. Bio bi sa njima i Osman da ga kod kuće nije zadržalo staranje o bolesnoj mu supruzi. Na dogovoru u dolini Zefiran izjavili su Ensarije da kada bi Allahov Poslanik a.s. idući ispred njih zagazio u duboku vodu mora i oni bi za njim, sve do jednog isto učinili, a muhadžiri izjaviše da ne bi postupili na način: "Idite ti i tvoj Bog pa ratujte!" kako je nekoć narod Musau a.s. izdajnički rekao nego mu rekoše: "Idite ti i Gospodar tvoj borite se i mi ćemo se boriti sa vama!".

U noći, uoči 'Jevmul.furkana' – 'Dana odluke i razdvajanja' kako Kur'an ovu bitku naziva, u isto vrijeme upućivane su dove za pobjedu. Allah dž.š. opredijelio se prema ispravnima u ovom 'Danu odluke i razdvajanja' - danu Bedra.

U šatoru idoloipokloničke vojske svoje ruke prema nebu ispružio je Ebu Džehl i zavapio jedinom božanstvu kojeg Arapi nisu prikazivali u slici i kipu, riječima: "Allahu moj, uništi sutra onoga od nas koji je kriv za prekidanje veza rodbinskih, i onoga ko je veći zlikovac, a podari pobjedu onome koji Ti je od nas draži!" (Zadul-Mead, 2/158) U isto vrijeme, na drugoj strani, između muslimana, kojima je naredio da legnu i odmore se, izdvojio se Allahov Poslanik a.s. da molećljivim glasom, koji je na momente izgledao kao preglasno preklinjanje, ispruženih ruku prema nebu, okrenut licem Kibli, moli milost od Najmilostivijeg: "Allahu moj, ispuni ono što Si mi obećao! Daj mi obećanu pobjedu!, jer ako me protivnik nadjača ovladat će idolatrija i neće biti više Tvog ispravnog vjerovanja!" (Muslim, 1763) Posljednje riječi Allahovog Poslanika a.s. upućene borcima, pred sam okršaj, bile su: "I ja i vi pripadamo Bogu. Živom i Moćnom. Njegova zaštita nam je zaleđe. U Njemu tražimo utočište i na Njega se oslanjamo, i Njemu se vraćamo. Nek Allah oprostí meni i muslimanima!" (El-Wakidi, Kitabul-Megazi, 1984.)

Ishod ove bitke bio je takav da su muslimani izvojevali posve čistu pobjedu u kojoj je na bojnopolju ostalo da leži sedamdeset ubijenih i sedamdesetijedan zarobljen idolopoklonički vojnik. Muslimani su imali četrnaest šehida – časno poginulih Svjedoka Istine. H. Alija, jedan od deseterice kojima je za života Džennet obećan, pokazao je izuzetnu hrabrost, vještinu i junaštvo ubivši polovinu poginulih idolopoklonika tog 17. ramazana, a 38 godina poslije, 17. ramazana, i sam je, na putu za Džamiju na sabbah namaz, u političkim previranjima muslimana mučki ubijen. Nakon Bedra idolopoklonici Mekke nikada se više nisu dovoljno oporavili da bi se suprotstavili rastućoj snazi islama i muslimana.

Za vrijeme trinaestogodišnjih progona i tortura nad muslimanima Muhammed a.s. izbjegavao je kako verbalna, tako i fizička sukobljavanja. Neprestano je muslimanima naređivao strpljivost i izdržljivost. Po svaku cijenu, izbjegavali su prolijevanje krvi čineći sve da u dugim iscrpljujućim pregovorima, pa i na štetu njih samih, prihvataju ona rješenja koja ne uzrokuju krvoprolića. To poslije Bedra, kada su muslimani repektabilna snaga neprestano se naglašava. U dva navrata sklonili su nemoćne u kršćansku Abesiniju kod pravednog vladara Negusa. Čak i onda kada su morali da do posljednjeg napuste Mekku, svoje porodice i imanja i učine Hidžret iz Mekke u Medinu, Allahov Poslanik a.s. je savjetovao da mu od Allaha po Džibrili-Eminu još nije došla naredba da se oružjem odbrane.

U završnici ajeti kerima o Bedru, sa početka hutbe stoji "To je, zaista, dalekovidnim pouka!" Ratovanje kod Poslanika a.s. imalo je za cilj sačuvati slobodu, odagnati opasnost, pokazati snagu, uplašiti neprijatelja, ali nikako i pod svaku cijenu ubijanje. Nakon bitke ne samo svoje, nego i neprijateljske vojnike su sahranili. Strogi propisi postupka prema zarobljenima naređivali su: izbjegavanje fizičkih mučenja, poniženja i uvreda, obezbjeđenje higijenskih uvjeta života i odijevanja, a hranjeni su hranom kojom se i ostalo slobodno građanstvo hrani.

Allahov Poslanik r.a. sa radošću prihvatio je prijedlog Ebu-Bekira r.a. da se oslobođenje zarobljenika učini na način otkupnine u visini od 4.000 dirhema po zarobljeniku jer im je novac neophodan, a uz to, lijepim postupkom prema njima moguće je da im se srca smekšaju i prihvate islam. Odbio je prijedloge nekih za njihova pogubljenja, i pogubljenja uz prethodna mučenja na što se Poslanik a.s. ražalostio i plakao. Omer uđe kod Poslanika a.s. i ugleda ga kako zajedno sa Ebu Bekirom r.a. plače. Upita za razlog njihovog tugovanja a Poslanik a.s. mu reče kako ga je ožalostilo da uopće postoji takav prijedlog njegovih drugova. Za sve one koji nisu imali novčanih sredstava za otkup određen je bio zadatak da u zamjenu za otkupninu opismene svaki od njih po na osob po desetoro muslimanske djece! (Prema: Sahihus-Sire, s. 260-261), što je bilo koliko zadivljujuće, toliko i začuđujuće kako od prije više od 14 stoljeća, tako jednako i danas.

Stoga, braćo moja, svake godine, u povodu Bedra, ponovno sa istim žarom čitajmo redke iz Kur'ana i iz životopisa Allahovog Poslanika a.s. posvećene kako Kur'an reče za "pouku dalekovidnima" kako bi se nadahnjivali, i bili vođeni živim primjerima strpljivosti, discipline, poslušnosti i pokornosti, ljubavi, pravednosti i vrhunske humanosti koje nam neprekidno daje Bedr, i to danas posebno, kada su muslimani u zavađenosti, u lutanju i posrtaju i kada ruke pružaju prema užetu spasa. Muslimani, dobro znaju i na samima sebi osjećaju, ma koliko geografski daleko udaljeni bili, istinitost Allahovih riječi u Kur'anu izrečenih: "**Čuvajte se smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi!**" (Kur'an, El-Enfal, 25)

Naša krivnja je najprije u tome što svijetle stranice iz islama i muslimana iz slavne prošlosti i iz sadašnjosti naše ne prikazujemo sebi samima i svijetu, i neprestano ih nanovo prikazujemo i prizivamo u svijest; i potom, što smo nijemi dok se kriva predstava islama: uči, umnožava, zemljom širi i pretočava u djela donoseći loše posljedice po cjelokupni svijet muslimana – ummet, i pogađajući svaku zajednicu muslimana posebno!

Hatib, Ishak Alešević, petak, 16. Ramazan, 1436./03.7.2015.